

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Szczecinie

LSZ.411.004.02.2015

K/15/003

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Szczecinie

ul. Jacka Odrowąża 1, 71-420 Szczecin

T +48 91 831 39 00, F +48 91 831 39 66

lsz@nik.gov.pl

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli	K/15/003 – Wykonywanie przez gminy województwa zachodniopomorskiego zadań w zakresie opieki nad zwierzętami bezdomnymi i zapobiegania bezdomności zwierząt – realizacja wniosków pokontrolnych z kontroli I/13/001
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Szczecinie
Kontroler	Leszek Smykowski, specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr 98827 z dnia 7.12.2015 r. (dowód: akta kontroli str. 1-2)
Jednostka kontrolowana	Urząd Gminy w Przelewicach, Przelewice 75, 74 - 210 Przelewice ¹
Kierownik jednostki kontrolowanej	Mieczysław Mularczyk Wójt Gminy Przelewice od dnia 8.12.2014 r. W okresie poprzedzającym Wójtem był Marek Wojciech Kibała. ² (dowód: akta kontroli str. 3-4)

II. Ocena kontrolowanej działalności

Ocena ogólna

Uzasadnienie
oceny ogólnej

Najwyższa Izba Kontroli³ negatywnie ocenia⁴ działalność Urzędu w zakresie realizacji wniosków pokontrolnych oraz działań podjętych w celu wyeliminowania nieprawidłowości stwierdzonych w wyniku kontroli nr I/13/001.

Urząd między innymi:

- zlecił wykonanie usług w zakresie opieki nad bezdomnymi psami i kotami podmiotowi, który nie spełniał wymogów rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 23 czerwca 2004 r. w sprawie szczegółowych wymagań weterynaryjnych dla prowadzenia schronisk dla zwierząt⁵,
- powierzył Straży Miejskiej w Lipianach nieodpłatne wylapywanie bezdomnych zwierząt i ich transport do miejsca przetrzymywania, mimo iż Straż nie spełniała wymagań w zakresie ochrony przed bezdomnymi zwierzętami,
- nie prowadził ewidencji odłowionych bezdomnych zwierząt oraz nie wyegzekwował od podmiotu przetrzymującego wylapane zwierzęta obowiązku informowania o liczbie przetrzymywanych oraz wydanych zwierząt do adopcji,
- nie przedłużył umów z podmiotami zapewniającymi opiekę weterynaryjną w przypadkach zdarzeń drogowych z udziałem bezdomnych zwierząt oraz nie zawarł umów z podmiotami świadczącymi usługi w zakresie sterylizacji/kastracji zwierząt domowych i bezdomnych.

Wydatkowanie przez Urząd w okresie od lipca 2013 r. do końca grudnia 2015 r. kwoty 23.524 zł za:

¹ Dalej „Urząd”.

² Dalej „Wójt”.

³ Dalej „NIK”.

⁴ Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna.

⁵ Dz.U. Nr 158, poz. 1657. Dalej rozporządzenie MRiRW z 23.06.2004 r.

- wylapywanie bezdomnych zwierząt przez podmiot nie spełniający ustawowych wymogów w tym zakresie (400 zł),
- przetrzymywanie zwierząt w *Hotelu dla psów i kotów w Sierakowie*⁶ bez nadzoru weterynaryjnego i niespełniającym warunków ustawowych wymaganych od schronisk dla zwierząt (kwota 18.800 zł),
- przeprowadzanie sterylizacji i kastracji zarówno zwierząt bezdomnych poza schroniskami (1.665 zł) jak i zwierząt domowych bez ustalenia zakresu i warunków świadczenia usług (2.659 zł),

NIK ocenia jako wydatek poniesiony w następstwie działań niezgodnych z prawem, gdyż został dokonany na rzecz podmiotów nieposiadających zezwoleń na prowadzenie takiej działalności. Ponadto, Urząd, z naruszeniem zasad gospodarności przekazywał te środki nie posiadając m.in. udokumentowanych informacji zarówno o warunkach przetrzymywania zwierząt jak i umożliwiających identyfikację wylapanych, przetrzymywanych oraz przekazanych do adopcji zwierząt bezdomnych.

Urząd, pomimo deklaracji złożonych w piśmie z 21.10.2013 r.:

- nie zamieścił ogłoszeń o poszukiwaniu podmiotu spełniającego ustawowe warunki do wylapywania oraz przetrzymywania bezdomnych zwierząt oraz nie składał ofert podmiotom wykonującym takie usługi,
- nie przeprowadził kontroli warunków sanitarno-bytowych, w jakich przebywały psy i koty wylapane z terenu Gminy oraz sposobu postępowania ze zwierzętami po zakończeniu 14 dniowej kwarantanny.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

1. Prawidłowość zrealizowania wniosków pokontrolnych po kontroli I/13/001 oraz trwałość efektów wynikających z działań podjętych w celu wyeliminowania stwierdzonych nieprawidłowości.

1.1. Wyniki kontroli I/13/001.

W wystąpieniu pokontrolnym z 5 czerwca 2013 r., skierowanym do Wójta w ramach realizacji kontroli nr I/13/001⁷, NIK negatywnie oceniła działalność Urzędu w kontrolowanym zakresie w latach 2012-2013 (do 31.03). W wystąpieniu sformułowano następujące wnioski pokontrolne:

1) Przedkładanie Radzie Gminy (Rada) projektów uchwał w sprawie *Programów*⁸ opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie Gminy:

- w terminie umożliwiającym jej uchwalenie zgodnie z art. 11a ust. 1 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997r.o ochronie zwierząt,⁹
- zawierających wszystkie elementy wymagane art. 11a ust. 2 uoz, w tym m.in. wskazanie schroniska, w którym przetrzymywane będą zwierzęta wylapane na terenie Gminy, i w którym dokonywana będzie obowiązkowa ich sterylizacja i kastracja.

⁶ Dalej: Hotel

⁷ Wykonywanie przez gminy województwa zachodniopomorskiego zadań w zakresie opieki nad zwierzętami bezdomnymi i zapobiegania bezdomności zwierząt

⁸ Dalej: Programy

⁹ Dz.U. z 2013 r., poz. 856 ze zm. Dalej: uoz

2) Powierzenie wylapywania i przetrzymywania bezdomnych zwierząt w schronisku podmiotom posiadającym zezwolenie na prowadzenie takiej działalności oraz prowadzącym działalność pod nadzorem służb weterynaryjnych.

3) Określenie w umowach lub porozumieniach oraz egzekwowanie warunków zlecenia usług wylapywania bezdomnych zwierząt i ich przetrzymywania w schronisku.

4) Przeprowadzanie kontroli sposobu postępowania z wylapanymi zwierzętami przetrzymywanymi w *Hotelu*.

Wójt złożył do wniosków 3 zastrzeżenia, które zostały odrzucone w całości.

(dowód: akta kontroli str. 5-15, 16-21)

1.3. Realizacja wniosków pokontrolnych.

Wójt dwukrotnie (pismami z 21.10.2013 r. i 29.04.2014 r.) informował NIK o podjętych działaniach, zmierzających do zrealizowania wniosków pokontrolnych.

(dowód: akta kontroli str. 22-23)

Analiza udzielonych informacji oraz przedłożonej dokumentacji wykazała, że Urząd podjął następujące czynności zmierzające do wykonania wniosków pokontrolnych:

1.3.1. Po przedstawieniu przez Wójta projektu uchwały w sprawie przyjęcia *Programu* na 2013 r., Rada podjęła w dniu 23 kwietnia 2013 r. uchwałę w tej sprawie. Natomiast projekty uchwał w sprawie *Programów* na lata 2014 i 2015 przedkładane były Radzie w terminie umożliwiającym ich uchwalenie zgodnie z art. 11a ust. 1 uoz.

Uchwalone *Programy* zawierały elementy obligatoryjne, wymagane przez art. 11a ust. 2 uoz, jednakże nie wskazywały konkretnego schroniska zapewniającego opiekę bezdomnym zwierzętom z terenu Gminy, a także przeprowadzającego obligatoryjną ich sterylizację/kastrację oraz prowadzącego działania zmierzające do pozyskania nowych właścicieli i oddawania bezdomnych zwierząt do adopcji. W *Programach* znajdowały się jedynie ogólne odniesienia do schroniska dla zwierząt domowych lub wskazania, że zadania te realizuje *Hotel* tj. podmiot nie będący schroniskiem dla zwierząt w myśl rozporządzenia MRiRW z 23.06.2004 r.

W dniu 03.11.2013 r. (jak poinformowano NIK w piśmie z 21.10.2013 r.) Urząd wysłał pisma z zapytaniem o możliwość oddawania bezdomnych psów i kotów do schronisk dla bezdomnych zwierząt w Szczecinie, Kiczarowie i Świnoujściu. Po uzyskaniu odpowiedzi odmownej z powodu ograniczonej liczby miejsc i przepełnienia w schroniskach, opiekę nad bezdomnymi zwierzętami, umową z 8.04.2014 r. powierzono *Hotelowi*. W latach 2014-2016 Urząd nie wysyłał zapytań do schronisk w sprawie objęcia opieką bezdomnych zwierząt, lecz ponownie zlecił umową z 8.04.2015 r. wykonanie tych usług *Hotelowi*.

(dowód: akta kontroli str. 26-30, 63-68, 186-191)

1.3.2. W okresie objętym kontrolą do Urzędu nie wpłynął żaden wniosek o wydanie, na podstawie przepisów art. 7 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach¹⁰, zezwolenia na prowadzenie działalności w zakresie ochrony przed bezdomnymi zwierzętami. Wójt nie wydał też żadnemu podmiotowi zezwolenia na prowadzenie takiej działalności w Gminie.

Urząd nie zamieszczał (do czego zobowiązał się w piśmie z 21.10.2013 r. skierowanym do NIK) ogłoszeń w prasie lokalnej oraz na stronie internetowej

¹⁰ Dz.U z 2013 r. poz. 1399 ze zm. Dalej uci

o poszukiwaniu podmiotu, który zajmie się wylapywaniem i przetrzymywaniem bezdomnych zwierząt oraz nie składał ofert podmiotom wykonującym takie usługi. W okresie od 1.07.2013 r. do 14.01.2016 r. wylapywaniem bezdomnych zwierząt na terenie Gminy i transportem wylapanych zwierząt do *Hotelu* zajmowała się Straż Miejska w Lipianach¹¹, pełniąca również zadania straży w Gminie Przelewice.

W badanym okresie Straż:

- nie dysponowała atestowanym sprzętem i urządzeniami, które służą do wylapywania i przetrzymywania bezdomnych zwierząt a pojazd Straży, nie posiadał zezwolenia lekarza weterynarii dopuszczającego do transportu drogowego zwierząt wymaganego przepisami § 8 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 26 sierpnia 1998 r. w sprawie zasad i warunków wylapywania bezdomnych zwierząt¹²,
- strażnicy nie ukończyli kursów lub przeszkolenia w zakresie obchodzenia się ze zwierzętami podczas wylapywania lub transportu,
- nie zabezpieczyła pomocy weterynaryjnej podczas wylapywania lub transportu zwierząt.

Jednocześnie, w jednym przypadku (w dniu 29.11.2013 r.), Urząd zlecił firmie *Animal Control z Polic*¹³ wylapanie bezdomnego psa i przekazanie go do *Hotelu*. Firma *Animal Control* nie występowała i nie posiadała zezwolenia na prowadzenie w Gminie działalności, o której mowa w art. 7 ust. 1 pkt 3 ucp.

W badanym okresie zwierzęta wylapane na terenie Gminy przetrzymywane były w *Hotelu*, który nie posiadał zezwolenia na przetrzymywanie zwierząt bezdomnych oraz nie znajdował się pod opieką weterynaryjną.

(dowód: akta kontroli str. 24-25, 42-62, 186-191)

1.3.3. Urząd w badanym okresie nie określał w umowach lub porozumieniach warunków odpłatnego wylapywania i transportu bezdomnych zwierząt.

Wylapywanie 1 kota oraz 27 bezdomnych psów z terenu Gminy (spośród 28 wylapanych w badanym okresie) zlecono bezumownie Straży, mimo iż zadania te wykraczały poza ustawowe kompetencje strażników z zakresu ochrony porządku publicznego. W porozumieniach międzygminnych w sprawie utworzenia Straży (z dnia 19.12.2012 r. oraz z dnia 02.12.2014 r., zawartych pomiędzy władzami Gmin Przelewice i Lipiany), oraz w regulaminie Straży nie określono zadań z zakresu opieki nad bezdomnymi zwierzętami oraz sposobu wykonania tych zadań.

Wójt nie zawarł też pisemnej umowy z firmą *Animal Control*, określającej warunki jednokrotnego zlecenia wylapania i przewiezienia bezdomnego psa do *Hotelu*.

Urząd w dniu 9.11.2014 r. zlecił Przychodni Weterynaryjnej z Barlinka przeprowadzenie sterylizacji i kastracji psów i kotów należących do mieszkańców Gminy. Wykonano łącznie 39 zabiegów za kwotę 2.659 zł. Dowodem wykonania usług był wystawiony przez firmę rachunek. Z podmiotem tym Gmina nie zawarła umowy, określającej zakres i warunki świadczonych usług.

Gmina w okresie objętym kontrolą zorganizowała i sfinansowała kastrację i sterylizację bezdomnych zwierząt. Lekarz weterynarii przeprowadził sterylizację 4 suk dostarczonych do *Hotelu* w roku 2014 oraz 2 suk w roku 2015. Ponadto poddał kwarantannie jednego bezdomnego kota w okresie 25.10.-8.11.2013 r. Z lekarzem Gmina nie zawarła umowy, która precyzowałaby zakres i warunki świadczonych usług. Dowodem wykonania usług były wystawione przez firmę rachunki.

¹¹ Dalej: Straż.

¹² Dz.U. Nr 116, poz. 753

¹³ Dalej: *Animal Control*.

W okresie 3.04.-31.05.2014 r. oraz od 2.06.2015 r. do dnia zakończenia kontroli Gmina nie zawierała umów na wykonywanie całodobowej opieki weterynaryjnej w przypadkach zdarzeń drogowych z udziałem bezdomnych zwierząt. W okresach tych zadanie to nie było realizowane.

(dowód: akta kontroli str. 186-191)

1.3.4. Urząd nie prowadził rejestru bezdomnych zwierząt odłowionych na terenie Gminy, który pozwoliłby na ich identyfikację i monitoring dalszego losu w schroniskach lub innych miejscach pobytu (hotele, przytuliska dla zwierząt).

Urząd nie otrzymywał od właściciela *Hotelu* oraz nie występował o przekazanie informacji dotyczących m.in. postępowania ze zwierzętami po zakończeniu 14 dniowej kwarantanny oraz liczby przetrzymywanych i wydanych zwierząt do adopcji.

Pracownicy Urzędu nie dokonywali sprawdzenia warunków sanitarno-bytowych, w jakich przebywały w *Hotelu* psy i koty wyłapane z terenu Gminy (kontrole w tym zakresie przeprowadzali jedynie strażnicy, którzy nie byli przeszkoleni w zakresie podstaw dobrostanu przetrzymywanych zwierząt). Urząd nie przeprowadzał też kontroli dokumentacji *Hotelu* dotyczącej dalszych losów tych zwierząt, pomimo tego, że Wójt w informacji pokontrolnej z dnia 21.10.2013 r. skierowanej do NIK, zapowiedział przeprowadzenie w listopadzie 2013 r. kontroli sposobu postępowania przez *Hotel* z wyłapanymi zwierzętami z terenu Gminy.

(dowód: akta kontroli str. 186-191)

1.4. Trwałość efektów wynikających z działań podjętych przez Urząd w celu wyeliminowania stwierdzonych nieprawidłowości.

1.4.1. Rada uchwałami z 25.02.2014 r. i 24.02.2015 r. zatwierdziła *Programy* na 2014 r. i 2015 r., których uchwalenie nastąpiło zgodnie z art. 11a ust. 1 uoz. *Programy* zawierały elementy obligatoryjne, wymagane przez art. 11a ust. 2 uoz. W *Programie* na 2015 r. skonkretyzowano informacje dotyczące gospodarstwa rolnego jako miejsca dla bezdomnych zwierząt gospodarskich, wskazano podmiot zapewniający całodobową opiekę weterynaryjną w przypadku zdarzeń drogowych z udziałem bezdomnych zwierząt oraz miejsce tymczasowego pobytu i opieki nad odłowionymi zwierzętami (*Hotel*).

Projekty *Programów* na rok 2014 i 2015 zostały przekazane w terminie do 1 lutego, tj. zgodnie z art. 11a ust. 7 uoz, do zaopiniowania: właściwemu powiatowemu lekarzowi weterynarii, Towarzystwu Opieki nad Zwierzętami w Polsce oraz zarządom obwodów łowieckich działających w Gminie.

(dowód: akta kontroli str. 186-191)

1.4.2. Gmina zawierała następujące umowy z podmiotami, którym zleciła wykonanie w latach 2014-2015 zadań z zakresu opieki nad bezdomnymi zwierzętami oraz zapobiegania bezdomności zwierząt.

Urząd umowami z 8.04.2013 r. oraz 8.04.2014 r. (zawartą do 7.04.2015 r.) powierzył firmie *Hotel* opiekę nad bezdomnymi psami i kotami wyłapanymi z jej terenu.

W umowach wskazano, m.in. że przyjęcie psa (kota) do *Hotelu* mogło nastąpić na podstawie zlecenia przez Gminę, również telefonicznie przez pracownika Urzędu. W umowie zawarto upoważnienie dla *Hotelu* do wydania, po upływie 14 dni, zwierzęcia osobie trzeciej. Koszt przyjęcia i utrzymania zwierzęcia (w tym nadzór weterynaryjny, zakup karmy, utylizacja zwłok) określono na 600 zł brutto za psa. Wykonawca zobowiązał się informować Gminę w terminie 30 dni o wydaniu, sprzedaży lub padnięciu psa, a także do prowadzenia działalności informacyjnej i popularyzacyjnej celem znalezienia nowych właścicieli dla zwierząt. Zamawiający zastrzegł sobie prawo do kontroli sposobu postępowania z wyłapanymi zwierzętami.

W umowie z 08.04.2014 r. Wykonawca zobowiązał się ponadto do obowiązkowej sterylizacji przyjętych bezpańskich zwierząt (koszt sterylizacji psa 250 zł brutto, kotki – 130 zł brutto), a koszt przyjęcia i utrzymania zwierzęcia podwyższono do 700 zł brutto za każdego psa. W umowach właściciel *Hotelu* zobowiązał się do wykonania przedmiotu umów zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie przepisami.

(dowód: akta kontroli str. 63-68, 186-191)

Zapewnienie opieki weterynaryjnej w przypadkach zdarzeń drogowych z udziałem bezdomnych zwierząt powierzono umowami z 2.04.2013 r. i 20.05.2014 r. (na okres do 1.06.2015 r.) firmie Prywatna Praktyka Weterynaryjna z Przelewic.

1.4.3. W badanym okresie Gmina w sposób ciągły wykonywała zadania z zakresu ochrony przed bezdomnymi zwierzętami. W 2013 r. (od 1.07. do końca roku) na terenie Gminy wylapano 8 psów i 1 kota, które przekazano do *Hotelu*. W 2014 r. wylapano 11 psów i przekazano do *Hotelu*. W 2015 r. wylapano i przekazano do *Hotelu* 9 psów. W 2016 r. (do 15.01.) nie wylapywano bezdomnych psów i kotów.

(dowód: akta kontroli str. 73-173, 186-191)

Gmina planowała środki finansowe na realizację zadań w zakresie opieki nad bezdomnymi zwierzętami. W planach finansowych na rok 2013 i 2014 na realizację tych zadań Gmina przeznaczala corocznie po 8 tys. zł, a w 2015 roku – 10 tys. zł.

W badanym okresie od 1.07.2013 r. do 31.12.2015 r. na realizację zadań w zakresie opieki nad bezdomnymi zwierzętami Gmina poniosła wydatki w łącznej kwocie 27.884 zł. Szczegółowo przedstawia to następujące zestawienie: (kwoty w złotych)

wyszczególnienie wydatków	2013 r. (od 1.07 do 31.12.)	2014 r.	2015 r.	Ogółem
wylapanie i transport przez Animal Control	400,00	0,00	0,00	400,00
przetrzymanie w Hotelu	5 100,00	7 400,00	6 300,00	18 800,00
zapewnienie całodobowej opieki w przypadku zdarzeń drogowych	1 296,00	1 728,00	1 296,00	4 320,00
sterylizacja i kastracja zwierząt bezdomnych	0,00	1 000,00	500,00	1 500,00
sterylizacja i kastracja zwierząt domowych	0,00	2 659,00	0,00	2 659,00
kwarantanna bezdomnego kota	165,00	0,00	0,00	165,00
Razem:	6 961,00	12 787,00	8 096,00	27 844,00

Wszystkie rachunki zgodnie z zasadami rachunkowości zostały sprawdzone pod względem formalno – rachunkowym (przez skarbnika), merytorycznym (przez pracownika zajmującego się w Urzędzie tematyką opieki nad bezdomnymi zwierzętami) oraz zatwierdzone do wypłaty przez skarbnika i Wójta.

(dowód: akta kontroli str. 73-173, 174-185, 186-191)

W działalności Urzędu w badanym okresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

Ustalone
nieprawidłowości

1. Programy na lata 2013, 2014 i 2015 nie wskazywały konkretnego schroniska dla zwierząt, w którym przetrzymywane będą bezdomne zwierzęta wylapane na terenie Gminy, i w którym przeprowadzana będzie obowiązkowa sterylizacja i kastracja wylapanych zwierząt. W *Programie* na rok 2015 wskazano, że zadania te zrealizuje *Hotel*.

(dowód: akta kontroli str. 26-41, 186-191)

Niewskazanie w *Programie* nazwy schroniska lub wskazanie, że opieką nad bezdomnymi zwierzętami oraz przeprowadzaniem ich sterylizacji/kastracji będzie zajmował się podmiot nie będący schroniskiem dla zwierząt, było niezgodne z art. 11a ust. 2 pkt 1 i 4 uoz.

Wójt wyjaśnił m.in, że *Gmina w opracowywanym Programie ... na rok 2016 r. zawrze, oprócz elementów obligatoryjnych, wymaganych przez art. 11a ust. 2 ww. ustawy, elementy z wskazaniem konkretnego schroniska zapewniającego opiekę bezdomnym zwierzętom z terenu Gminy, przeprowadzającego obligatoryjną ich sterylizację/kastrację oraz prowadzącego działania zmierzające do pozyskania nowych właścicieli i oddawania bezdomnych zwierząt do adopcji.*

(dowód: akta kontroli str. 192-201)

2. Gmina, w okresie objętym kontrolą, powierzyła wykonanie usług w zakresie opieki nad bezdomnymi psami i kotami podmiotowi, który nie był schroniskiem dla zwierząt w myśl rozporządzenia MRiRW z 23.06.2004 r.

W latach 2014-2015 (przed zawarciem umowy z firmą *Hotel*) nie zasięgnięto informacji w schroniskach dla zwierząt odnośnie możliwości wykonywania przez nie opieki nad psami i kotami wylapanymi z terenu Gminy (brak w Urzędzie dokumentacji w tym zakresie).

Po 8.04.2015 r. Wójt wyraził zgodę na przekazywanie wylapanych zwierząt do *Hotelu* mimo, iż w umowie nie określił warunków i zakresu świadczonych usług, w tym w szczególności sposobu postępowania z przetrzymywanymi zwierzętami.

(dowód: akta kontroli str. 145-148, 151-154, 186-191)

Powierzenie przez Urząd opieki nad bezdomnymi zwierzętami podmiotowi nie będącemu schroniskiem dla zwierząt oraz przeprowadzanie sterylizacji/kastracji bezdomnych zwierząt poza schroniskiem jest naruszeniem przepisów art. 11 ust. 3 oraz art. 11a ust. 2 pkt 1 i 4 uoz

Wójt wyjaśnił m.in, że *zwierzęta nie były przewożone do schroniska, ponieważ Gmina nie ma podpisanej umowy ze schroniskiem. Powodem braku takiej umowy jest fakt, iż najbliższe schroniska z uwagi na brak miejsc nie są w stanie odbierać zwierząt od Gminy, a tym samym nie wyrażają zgody na podpisanie umowy. Pracownik merytoryczny, przed przystąpieniem do opracowywania Programu (...) w okresie 2014-2015, dokonał rozeznania telefonicznego dotyczącego możliwości przekazywania tych zwierząt do schronisk. Uzyskano informacje odmowne. Gmina zawarła umowę z prowadzącym *Hotel* (...) do dnia 7.04.2015 r. Z uwagi na ruchy kadrowe na stanowisku, w którego kompetencji leży opieka nad bezdomnymi zwierzętami, Gmina nie dopełniła obowiązku jej przedłużenia.*

(dowód: akta kontroli str. 192-201)

W ocenie NIK, przekazanie *Hotelowi* w okresie od lipca 2013 r. do 31.12.2015 r. łącznej kwoty 18.800 zł za przetrzymywanie bezdomnych zwierząt, było wydatkiem poniesionym w następstwie działań niezgodnych z prawem, gdyż środki publiczne przekazano na rzecz podmiotu nieposiadającego zezwolenia na prowadzenie takiej działalności. Ponadto dokonanie zapłaty przy braku pisemnego uzgodnienia warunków wykonania usług, w ocenie NIK, jest działaniem niegospodarnym.

3. W badanym okresie wylapywanie bezdomnych zwierząt i ich transport do *Hotelu* Gmina powierzyła Straży w Lipianach. Straż nie spełniała wymagań dla przedsiębiorców ubiegających się o uzyskanie zezwolenia na prowadzenie działalności w zakresie ochrony przed bezdomnymi zwierzętami. W tym okresie Straż wylapała i przewiozła do *Hotelu* łącznie 27 psów i jednego kota.

(dowód: akta kontroli str. 24-25, 186-191)

Według art. 7 ust. 5 ucp gminne jednostki organizacyjne prowadzące na obszarze własnej gminy działalność w zakresie ochrony nad bezdomnymi zwierzętami na zasadach określonych w tej ustawie nie mają obowiązku uzyskania zezwoleń określonych w ust. 1 art. 7, ale muszą spełniać warunki wymagane przy udzielaniu

takich zezwoleń. Obowiązki w powyższym zakresie regulowała również uchwała Rady Gminy z dnia 27 grudnia 2012 r.¹⁴

Wójt wyjaśnił m.in., że *Straż jest samorządową formacją, utworzoną w celu wykonywania zadań w zakresie ochrony porządku publicznego, działającą m.in. na podstawie przepisów ustawy o samorządzie gminnym. (...) Do dnia kontroli Gmina nie została powiadomiona przez Straż o nie dysponowaniu atestowanym sprzętem i urządzeniami, które służą do wyłapywania i przetrzymywania bezpańskich zwierząt, braku ukończonych kursów lub przeszkoleń w zakresie obchodzenia się ze zwierzętami podczas wyłapywania lub transportu. Nadzór nad działalnością Straży sprawuje Burmistrz Lipian (...). Do zadań Burmistrza należy m.in. kwestia uzyskania przez strażników odpowiednich szkoleń oraz wyposażenia ich w narzędzia do wykonywania odpowiednich zadań, posiadających odpowiednie atesty.*

(dowód: akta kontroli str. 192-201)

4. Gmina, w okresie 3.04.-31.05.2014 r. oraz od 2.06.2015 r. do zakończenia kontroli, nie powierzyła wykonania usług w zakresie całodobowej opieki weterynaryjnej w przypadkach zdarzeń drogowych z udziałem bezdomnych zwierząt.

(dowód: akta kontroli str. 186-191)

Wójt wyjaśnił m.in., że *Gmina nie dopełniła obowiązku jej przedłużenia z uwagi na ruchy kadrowe na stanowisku, w którego kompetencji leży opieka nad bezdomnymi zwierzętami.*

(dowód: akta kontroli str. 192-201)

Nie zabezpieczenie przez Urząd wykonywania całodobowej opieki weterynaryjnej w przypadkach zdarzeń drogowych z udziałem bezdomnych zwierząt jest naruszeniem postanowień Programów uchwalonych na lata 2013-2015.

5. Gmina powierzyła bezumownie Gabinetowi Weterynaryjnemu z Siedlic k. Polic oraz Przychodni Weterynaryjnej z Barlinka wykonanie sterylizacji/kastracji oraz kwarantanny bezdomnych oraz domowych zwierząt z terenu Gminy w latach 2014-2015. Urząd bez stosownej umowy przekazał za te usługi łączną kwotę 4.324 zł.

(dowód: akta kontroli str. 83-84, 109-112, 119-120, 127-128, 149-150, 155-156, 186-191)

Wójt wyjaśnił m.in., że *błędnie zinterpretowano zapisy art. 11a ust. 2 pkt 4 ustawy o ochronie zwierząt, który zakładał powierzenie obowiązkowej sterylizacji/kastracji bezdomnych zwierząt w schronisku. Hotele dla zwierząt i przytuliska nie są schroniskiem w rozumieniu ustawy o ochronie zwierząt. W przypadku konieczności przekazywania bezdomnych zwierząt do tych hoteli lub przytulisk Gmina zawrze umowy z odpowiednim podmiotem na wykonywanie zabiegów sterylizacji lub kastracji przyjętych do tych miejsc zwierząt. Gmina na wykonanie zadań związanych z wykonaniem usług w zakresie sterylizacji / kastracji / kwarantanny zwierząt zawrze umowę z podmiotem posiadającym do tego stosowne uprawnienia.*

(dowód: akta kontroli str. 192-201)

Powierzenie przez Urząd przeprowadzanie sterylizacji i kastracji bezdomnych zwierząt poza schroniskiem jest naruszeniem przepisów art. 11a ust. 2 pkt 4 uoz. Ponadto, zapłata za wykonanie tych usług, przy braku pisemnego uzgodnienia warunków ich wykonania, w ocenie NIK jest działaniem niegospodarnym.

¹⁴ uchwała Rady Gminy Przelewice z dnia 27 grudnia 2012 r. Nr XXI/178/2012 w sprawie wymagań, jakie powinien spełniać przedsiębiorca ubiegający się o uzyskanie zezwolenia na prowadzenie działalności w zakresie ochrony przed bezdomnymi zwierzętami oraz zezwolenia na prowadzenie działalności w zakresie prowadzenia schronisk dla bezdomnych zwierząt, a także grzebowisk i spalarni zwłok zwierzęcych i ich części na obszarze Gminy

6. Urząd nie prowadził rejestru bezdomnych zwierząt odłowionych na terenie Gminy, który pozwoliłby na identyfikację zwierząt i monitoring dalszego ich losu w *Hotelu* oraz na skuteczną kontrolę prawidłowości prowadzenia adopcji.

Urząd nie otrzymywał z *Hotelu* oraz nie występował o przekazanie informacji dotyczących m.in. liczby przetrzymywanych oraz wydanych zwierząt do adopcji, jak i dalszego postępowania ze zwierzętami po zakończeniu 14 dniowej kwarantanny.

Pracownicy Urzędu nie dokonywali sprawdzenia warunków sanitarno-bytowych, w jakich przebywały w *Hotelu* psy i koty wyłapane z terenu Gminy oraz kontroli dokumentacji *Hotelu* dotyczących dalszych losów tych zwierząt. Urząd zapowiedział w informacji pokontrolnej z 21.10.2013 r. przeprowadzenie w listopadzie 2013 r. takiej kontroli *Hotelu*. W latach 2013-2015 Urząd zlecił Straży kontrolę warunków sanitarno-bytowych w *Hotelu*, w jakich przebywały bezdomne zwierzęta z terenu Gminy. Kontrole przeprowadzono, lecz, lecz strażnicy nie posiadali wiedzy specjalistycznej (m.in. zootechnicznej, rolniczej, weterynaryjnej) w zakresie podstaw dobrostanu dla poszczególnych gatunków wyłapywanych zwierząt (np. niezbędne warunki żywieniowe, zoohigieniczne, bytowe).

Urząd w okresie objętym kontrolą nie dokumentował działań związanych z adopcją bezdomnych zwierząt, co było niezgodne z § 5 pkt 2-4 obowiązujących w gminie Programów na lata 2013-2015.

(dowód: akta kontroli str. 186-191)

Wójt wyjaśnił m.in., że *Gmina zobowiązuje się do prowadzenia rejestru bezdomnych zwierząt odłowionych na terenie Gminy. W przypadku warunkowego zapewnienia opieki bezdomnym zwierzętom (...) w hotelach i przytuliskach dla zwierząt, zostaną przeprowadzone niezapowiedziane kontrole w zakresie warunków sanitarno-bytowych, w jakich przebywać będą zwierzęta, wraz z osobami posiadającymi wiedzę specjalistyczną np. z Państwowej Powiatowej Inspekcji Weterynaryjnej. Gmina zobowiązuje się do przeprowadzenia kontroli w zakresie przeprowadzonych adopcji przez podmiot, do którego trafiać będą wyławiane zwierzęta.*

(dowód: akta kontroli str. 192-201)

7. Wójt, wbrew przepisom art. 3 ust. 2 ustawy z dnia 20 grudnia 1996 r. o gospodarce komunalnej¹⁵ oraz wcześniejszym deklaracjom składanym do NIK, powierzył w dniu 29.11.2013 r. firmie *Animal Control* wyłapanie bezdomnego psa, mimo iż firma ta nie występowała i nie otrzymała zezwolenia Wójta na prowadzenie na terenie Gminy działalności, o której mowa w art. 7 ust 1 pkt 3 u.c.p. Ponadto zlecenia udzielono bez uzgodnienia warunków wykonania usługi, w szczególności określającej zasady wyłapywania zwierząt i dalszego postępowania z nimi.

Urząd na usługę wydatkował środki w kwocie 400 zł. W ocenie NIK, jest to wydatek poniesiony w następstwie działań niezgodnych z prawem, gdyż został zrealizowany na rzecz podmiotu nieposiadającego zezwolenia na prowadzenie takiej działalności.

(dowód: akta kontroli str. 79-80, 186-191)

Według art. 3 ust. 2 ustawy o gospodarce komunalnej, jeżeli do prowadzenia danego rodzaju działalności na podstawie innych ustaw jest wymagane uzyskanie zezwolenia, jednostki samorządu terytorialnego mogą powierzyć wykonywanie zadań wyłącznie podmiotowi posiadającemu wymagane zezwolenie.

Wójt wyjaśnił m.in., że *powierzenie zadania związanego z wyłapaniem bezdomnych zwierząt firmie Animal Control było sytuacją jednorazową, tzw. „awaryjną”. Sytuacja ta spowodowana była agresywnością bezpańskiego psa, który pojawił się na terenie Gminy. Z uwagi na bezpieczeństwo mieszkańców, w szczególności dzieci, podjęto*

¹⁵ Dz. U. z 2011 r. Nr 45, poz. 236 ze zm.

decyzję o przekazaniu zadania, bez zachowania procedur i zawarcia umowy. Z uwagi na przekazanie zadania związanego z odławianiem i transportem bezdomnych zwierząt z terenu Gminy Straży w Lipianach, nie przeprowadzono procedury związanej z wyłonieniem podmiotu, który zająłby się wyłapywaniem i przetrzymywaniem bezdomnych zwierząt. Gmina przy opracowywaniu Programu na rok 2016 r. dopełni, w oparciu o zapisy ustawy o ochronie zwierząt, obowiązku wyłonienia podmiotu posiadającego stosowne zezwolenie w tym zakresie.

(dowód: akta kontroli str. 192-201)

Ocena częściowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia negatywnie działalność Urzędu w powyższym zakresie.

IV. Wnioski

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi wynikające z ustaleń kontroli, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli¹⁶, wnosi o:

Wnioski pokontrolne

1. *Zlecanie zadań w zakresie opieki nad bezdomnymi zwierzętami podmiotom posiadającym zezwolenie na prowadzenie, na terenie Gminy, działalności w tym zakresie wydane na podstawie art. 7 ust. 6 w związku z art. 7 ust. 1 pkt 3 ucp,*
2. *Zapewnienie wyłapanym bezdomnym zwierzętom miejsca w schronisku poprzez zawarcie umowy określającej w szczególności obowiązek prowadzenia schroniska pod nadzorem służb weterynaryjnych oraz przestrzeganie zakazu przeprowadzania sterylizacji lub kastracji poza schroniskiem.*
3. *Założenie i prowadzenie rejestru bezdomnych zwierząt wyłapanych na terenie Gminy, który pozwoliłby na ich skuteczną identyfikację, monitoring dalszego ich losu w miejscach pobytu oraz ustalenie ich stanów liczbowych, w tym wydanych do adopcji.*
4. *Egzekwowanie rzetelnego i terminowego wykonywania zadań przez podmioty świadczące usługi w zakresie opieki nad bezdomnymi zwierzętami.*
5. *Objęcie ciągłą, całodobową opieką weterynaryjną bezdomnych zwierząt w przypadkach zdarzeń drogowych z ich udziałem.*

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do Dyrektora Delegatury NIK w Szczecinie.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK proszę o poinformowanie Najwyższej Izby Kontroli, w terminie 21 dni od dnia otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

¹⁶ Dz.U. z 2015 r., poz. 1096 - dalej *ustawa o NIK*.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Szczecin, dnia 29 stycznia 2016 r.

Kontroler
Leszek Smykowski
specjalista k.p.

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Szczecinie

.....
podpis

.....
podpis